

jačo, razjeda obleko ter jemlje blagoslov dnevnemu delu.

Tega škrate ne prežene nobeno zagovarjanje, ne kolomanov žegen, niti kadilo. Tudi ni priporočljivo čakati, da se umakne sam iz hiše. Čim dalje časa ostane, tem neprijetnejši postaja.

Za odstranitev tega škrate pomaga samo eno sredstvo: Korajžno se ga je treba lotiti ter s krepko roko vreči iz hiše.

Flancati ali cvrti krapl.

Štiri jajca raztepi v skledi z vilicami, prideni 8 žlic dobre sladke ali nekoliko kisle smetane, 2 žlici stolčnega sladkorja in ščep soli ter raztolči vse to skupaj še nekoliko. Temu dodaj ¼ do 1 liter bele pšenične moke, premešaj s kuhalnico, nato pa mesi testo na deski ali mizi tako dolgo, da je gladko. Pusti testo ¼ ure na hladnem počivati, razvalaj ga za ¼ cm na debelo, razreži z nožem ali koleščkom na dlan velike pravokotnike, zareži prst na široko od spodnjega in zgornjega roba podolgem tri zarez, potegni nastale testne trake križem skozi zarez ter cvrti te kraplice v vreli masti, da zarumene. Še tople potresi s stolčnim sladkorjem.

Poparjeni orehovi štruklji.

Iz 1 litra pšenične moke, malo soli, 1 jajca in mlačne vode vdelaš gladko testo za štrukelj. Pusti testo počivati ¼ ure, med tem pa pripravi sledeči nadev: ¼ litra zmletih orehovitih jedrc prepraži par minut na 1—2 žlicah masti ali masla, prilij toliko mleka, da nastane gosta kaša ter pusti da zavre. Shladi to zmes ter primešaj 1—2 jajca.

Testo razvalaj in razlegni prav na tanko, pomaži z nadevom, zavij, razreži na 2 pedi dolge kose ter speci na pločevini ali v peči kakor kruh. Vsak kos razreži na 4—5 delov, zloži v skledo, prelij z osoljeno vrelo vodo, tako da stoji voda za prst preko štrukljcev, ter pusti pokrite par minut stati. Nato vodo odlij, štrukeljce pa prelij z vročo zabelo.

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Sin nesrečnega grofa je bil po svojih lastnostih očetu nepodoben. Bil je ponižen in odkritosrčen, kar je obljubil storiti, je tudi izvršil. Svojo mačeho je ljubil nad vse, saj mu je bila edina opora v življenju. Bil je prav nežnega čustvovanja. Prej je bil živahen in vesel, po očetovi smrti pa mu je legla tiha žalost na srce. Nikdar ni mogel pozabiti tistega trenutka, ko se je poslovil od očeta v tisti ozki, žalostni celici, odkoder so potem njegovega roditelja odvedli v smrt. Prej je poznal očeta kot krepkega, lepega, ponosnega moža, polnega življenja, sedaj pa je bil blede, upadel, osivel, v obraz so se mu začrtale globoke gube.

Vzel je slovo od njega za vedno — proklet je sedaj tudi on, izbrisan iz deželne knjige, brez premoženja! Tudi na zunaj je ožigan kot sin

Svečni madeži

se odstranijo iz obleke zelo enostavno. Pod madež in na madež položi čist pivnik ali časopisni papir, nato pa gladil čez s toplim gladilnikom (pegleznom). Ko se pokaže madež skozi papir, prestavi na čisto mesto in to tako dolgo, da madež popolnoma izgine iz blaga. Vsled toplote gladilnika se svečna kaplja raztopi, papir jo pa vsrka.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 5. 12. 1930 se je pripeljalo 172 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari eden po 90 do 100 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 350 Din, 5—7 mesecev stari 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 800 do 1000 Din, 1 kg žive teže 10—12 Din, 1 kg mrtve teže 14 do 15 Din. Prodalo se je 80 komadov.

NAŠA DRUŠTVA

Prosveta, narodnosti, država.

Iz govora dr. Hohnjeca na občnem zboru Prosvetne zveze smo objavili del o krščanski osnovi prosvetnega dela. Danes prinašamo iz drugega dela njegovega govora glavne točke:

Slovenstvo — jugoslovanstvo.

V krščanskem pravcu so naše organizacije vršile vzgojo mladine cela desetletja. Ni to bila protinarodna ali brezdomovinska vzgoja, kakor so nas natančnovali listi, ki so zle volje. S tem, da smo mladino vzgojevali po načelih katoliške morale, nikakor nismo, kakor zagotavlja Pij XI., trgali otrok od telesa in duše naroda, ampak smo jih vzgojili na najpopolnejši način tako, da so svojemu narodu kar največ ko-

1004/4

ristili. Da, iz naših organizacij so izšli tisti, ki so našemu narodu največ koristili. Izšli so razumni gospodarji in skrbne gospodinje, ki jim je pripadala velika naloga in briga, da ohranijo slovensko zemljo našemu narodu. Izšli so mladeniči in mladenke, ki so bili prešinjani socialnega mišljenja ter so se udejstvovali v socialnem delu. Iz naših organizacij so se polnile vrste tistih, ki so stali na braniku slovenstva. Zgodovina našega življenja v zadnjih desetletjih pred svetovno vojno je neovržen dokaz za to. Kar je bilo takozvanega svobodomiselnega svetovnega naziranja, se je povečini vdinjalo gospodujočemu nemštvu ter je nemškutarilo po šolah in uradih, le majhen del takih ljudi je ostal zvest svoji narodnosti, pa niso imeli ali dovolj svobode ali pa možnosti, da bi v narodnem smislu delovali. Naše prosvetne organizacije so bile glavne trdnjave slovenske narodne zavesti in narodnega odpora proti prodirajočemu tujstvu. Tvorile so tabor, o katerem se je moglo po vsej pravici reči: V tem taboru je Slovenija.

Vršeč to svojo veliko nalogo, so naše organizacije bile obenem najmočnejše barikade jugoslovanstva na severu njegovega ozemlja. Duševni oče našega ljudskega prosvetnega dela

51

izdajalca, nositi namreč mora okoli vratu rdečo vrvico, s katero je zaznamovan kakor Kajni!

Krutost tedanjega časa ga je obsodila, da je moral prisostvovati najstrašnejšemu prizoru: po najvišji odredbi je moral prisostvovati usmrčenju svojega očeta. Ta strašni prizor je pustil v njegovi nežni deški duši neizbrisne sledove. Spomin na ta krvavi dogodek se mu je vtisnil za ves čas življenja kot najhujša boleost, ki jo je moral nositi v srcu.

Vse to je vplivalo na nežno dušo plemenitega mladeniča tako silno, da mu je vzelo veselje do sveta. Mlado obličje je bilo vedno resno in smeh je na njem zamrl. Postal je tih, najrajši je bil sam ali pa v družbi svoje dobre mačeha.

Vlada ni pustila mladega Tatenbaha z vida, dala ga je v šole, katere je dovršil z najboljšim uspehom. Milostno je plačala stroške šolanja iz premoženja, ki ga je zaplenila očetu. Celo tako naklonjeni so bili gospodje notranje avstrijske vlade, da so dovolili leta 1675 otožnemu Antonu celih 50 gld., da more v počitnicah iz Gradca potovati v Admont, kjer bi naj v družbi očetov benediktincev lažje pozabil na žalostno usodo svojega očeta.

Mladi Anton se je iz lastnega nagiba odločil

Bepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Noroška c. 5

Cekov. račun št. 10 602

Telefon interurb. št. 2113

škof Anton Martin Slomšek se je dvigal ne samo nad pokrajinstvo, ki je delilo Slovence na Štajerce, Korošce, Kranjce in Primorce, marveč se je v svojem od vzvišenih idealov živečem duhu visoko povzpел preko tedanjih državnih mej do bratov Hrvatov in Srbov na jugu. O njegovem odličnem jugoslovanskem mišljenju pričuje med drugim leta 1851 ustanovljena Bratovščina sv. Cirila in Metoda. Škof Slomšek je prvi udomačitelj ciril-metodijske ideje med našim ljudstvom, ideje, ki je versko posvečenje in najvišja smotrnost jugoslovanske in volče slovanske ideje.

Od naših velikih buditeljev in voditeljev smo se naučili naše slovenstvo skladno družiti s širjim in višjim jugoslovanstvom. Smatrali smo od nekaj to spojitve kot organično rast, ki je označena s tem, da ohrani vsak ud svojo bitnost in posebnost ter vrši svojo nalogo, vsi pa vzajemno delujejo k skupnemu cilju. Ko so nekatere stranke in struje začele predstavljati jugoslovanstvo kot nekakega moloha, ki žre lastne otroke, pri čemer bi se bilo bati, da najmanjši, to je slovenski, pride prvi na vrsto, je naše ljudstvo takšno tolmačenje odklonilo. Dobri Slovenci, to je Slovenci z lastno narodno kulturo, ki mora rasti in napredovati, ter s široko in napredujočo ljudsko prosveto, v zvezi z dobrimi Hrvati in dobrimi Srbi tvorijo dobre Jugoslovane. Takšno je bilo od nekaj naše jugoslovansko pojmovanje, in z zadovoljstvom moremo ugotoviti, da je naše pojmovanje skladno s pojmovanjem in težnjami sedanje vlade.

Ptuj. Prosvetno društvo Ptuj priredi v nedeljo dne 14. decembra ob treh popoldne v mestnem gledališču gostovanje mariborskih študentov, ki vprizoriijo dve novi igri, ki v Ptujju še nista bili igrani. To sta: Maks Mell: »Igra apostolov« in Heinz Steguweit: »Veseli trije kralji«. Mariborski študentje, ki so se nam že predstavili s Timmermansovo »Igro o svetih treh kraljih«, so znani kot dobri igralci. Zato naj nihče ne zamudi te vprizoritve. — Vstopnina običajna: 10, 8, 6 in 3 Din.

Polzela. Kamen do kamena... Čas, v katerem živimo, zahteva celih ljudi. In naloga katoliške ljudske prosvete je, da vzgoji mladi rod v duhu krščanstva in narodne zavednosti. Dati mora mladim splošno izobrazbo in zavest moči organizacije. Ker je izvršitev tega odvisna od primernih društvenih prostorov, je naša dolžnost, da v tem idejnem hotenju katoliške mladine po svojih močeh pomagamo in hočemo tudi v javnosti propagirati idejo graditve katoliškega prosvetnega doma na Polzeli. Častno predsedstvo in častni odbor tvorijo: Ivan Jodl, župnik in duh. svetovalec, Fran Hirsche, župnik v pok. in duh. svet., Josip Tiršek, Franc Sevčnikar, Franjo Košec, Anton Kolšek, Franjo Horvat, Vinko Zagoričnik, Ivan Rojšek, Franc Fužir, Filip Beloglavec, Alojz Likek, Jakob Hrovat, Franc Satler, Jakob Novak, Jožef Tavčer, Marija Bizjak, Anton Štefančič, Alojz Predovnik, Tomaž Kok, Terezija Uratnik, Jernej Kolšek, Martin Kunst, Franc Turnšek, Franc Molis, Franc Okorn, Antonija Košec.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo vabi na svoj redni letni občni zbor na tretjo adventno nedeljo dne 14. decembra, popoldne po večernicah v župnišču. Spored: poročila odbornikov in preglednikov, potem volitev novega odbora. Društveniki, pokažite svojo zavednost s tem, da se gotovo vsi udeležite občnega zboru! Bog živi!

Gornji Grad. Katoliško prosvetno društvo v Gornjem gradu daje na znanje, da ima svoj redni letni občni zbor za preteklo poslovno leto 1930 v nedeljo dne 14. t. m. popoldne po večernicah pred kaplanijo. K obilni udeležbi vabi odbor.

DOPISI

Štrigova. V noči dne 27. 11 se je vršil v našem kraju spet pretep, značilen za današnjo mladino, ki se tolikokrat poniža pred svetom. Ob tej priliki je prav slabo skupil gostilničar Alojzij Zdravec, hoteč ščititi begunce, ki so se zatekli k njemu iz hiše Ignacija Oletič iz Banfi, kjer so se fantje sprli med seboj. — Ze zadnjih smo omenjali o izseljevanju ljudi iz prenapolnjenih zagorskih in medžimurskih krajev v izpraznjene pokrajine bogatega Srema in Slavonije. Število žrtev bele kuge postaja vedno večje. Radi pomanjkanja delovnih moči proti opustošenju teh krajev. Zato se je ustanovila na spodbudo Zadrugne v

v Zagrebu Hrvatska gospodarska štedionica v Vinkovcih. Zadruga je prevzela skrb za kolonizacijo izpraznjenih krajev. Zbrani so že podatki o zemljiščih, ki so na prodajo. Sedaj je treba samo posameznikov iz prenapolnjenih hrvatskih krajev, ki bi prevzeli vodstvo onih, ki so pripravljeni za izseljevanje. To delo bi najlažje in najuspešneje izvršila naša hrvatska duhovščina. — Prošlega tedna se je spet vršilo takozvano »klečanje«, to je češčenje izpostavljenega Sv. Rešnjega Telesa. Požnost se je obhajala v priljubljeni cerkvi sv. Oremuša (Jeronima). Ta cerkva, ki dviga na prekrasem hričeku svoja dva prenovljena stolpa med oblake, je naravnost kras cele Štrigove. Mikavna lega te kapelice privabi vsakega tujca v svojo notranjščino, kjer ostrmi nad krasoto, ki mu jo nudi kapelica bivšega samostana oo. pavlinov. Krasni baročni oltar in stare, še popolnoma ohranjene freske ga nemudoma popeljejo v njeno preteklost. Svečanost se je končala z rimsko procesijo, ki je silno priljubljena med tukajšnjim ljudstvom.

Razvanje pri Mariboru. Pretečeni pondeljek je imel občinski odbor svojo proračunsko sejo. Občinske doklade na državne davke in na trošarino ostanejo iste kot v tekočem letu, to je 50%. Zlasti velike so postavke za šolo, za vzdrževanje cest in ubožno skrbstvo. — Napovedani celodnevni kmetijski tečaj se bo vršil začetkom januarja, nakar se Razvanjčani že sedaj opozarjajo. Spored bo nad vse pester in zanimiv. — Električna razsvetljava se bo napeljala v tukajšnjo osnovno šolo. — V soboto dne 29. novembra sta se poročila Trnjak Konrad in Koren Ivanka. Da bi bila srečna in zadovoljna!

St. Peter pri Mariboru. Pouk na kmetijski gospodarski šoli pri šolskih sestrah se je že pričel. Zeleti bi pa bilo še večjega obiska, saj je vendar tudi dekletom treba primerno izobrazbe. Saj je sam veliki Slomšek dejal: »Ne pustite deklet brez potrebne nauka, rekoč: Čemu je treba dekletom šola, saj ne gredo na vojsko!« Dekletom je šola bolj potrebna kot fantom, toda drugačna mora biti, kakor za mladeniče. Ne bo dobrih gospodinj. Ne poštebnih žen, ne pametnih in skrbnih mater, tudi ne bo srečnih hiš. Žena tri vogle drži, in dobre žene se težko dobi, ako dekleta pravega podučjenja nimajo. — Stolp podružnice na naši Gorci je popravljen. Sedaj dobi še uro. Pa treba bi bilo še zunanjščino cerkve popraviti, tedaj bo pa res lepo na Gorci. — Dobili smo vsled razširjenja deške osnovne šole novo učno moč in sicer v osebi gospoda Andreja Mesarič. Da bi nam dobro vzgajal naš mladi rod!

Vsak mesec

Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13-

Naročajte

ri Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

za duhovski stan, s čimer je popolnoma soglašala njegova mačeha. Tako je mogel najbolje skrbeti za lastni dušni blagor, pa tudi za dušni mir svojega nesrečnega očeta.

Posvetno veselje ga itak ni nikdar mikalo, prezgodaj je okusil grenkobo življenja. V srcu je čutil zoprnost zoper strasti, kojih žrtev je bil njegov oče, pa tudi naravno odpornost zoper tiste ljudi, ki so deloma iz slabih nagibov in iz sovraštva povzročili težko usodo očeta. Hoteč se umakniti s sveta, je šel leta 1677 v cistercijanski samostan v Runi pri Gradcu. Med tihimi samostanskimi zidovi sredi temnih gozdov je našel mir in zadovoljstvo.

Dne 19. majnika 1678 je položil v roke opata Candida slovesno obljubo kot redovnik, a še le leta 1685 je bil posvečen v mašnika.

Ko je položil slovesno obljubo kot redovnik, mu je opat odvzel rdečo vrstico. Bil je ganljiv prizor za vse navzoče. Mladi pater Anton je bil bled, saj je še vedno čutil težo spomina na nesrečnega očeta.

Anton Tatenbah je pozneje postal župnik v Libohu pri Gradcu, nazadnje pa je bil prošt v Strassengu, kjer je umrl dne 20. novembra 1718.

Kdaj je umrla njegova mačeha, kronika ne

pove, vsekako ni dolgo živela, ker je vedno bolehal vsled silnih udarcev, ki so jo zadeli. Bržkone je ostala pri svojem pastorku, kjer je edino našla tolažbo.

Mesto dedščine za Antona Tatenbaha je plačala vlada samostanu v Runi dolgove v visokosti 16.722 gl.

In pravici je bilo zadoščeno!

Rod Tatenbahov ni izumrl. Leta 1847 se imenuje grof Tatenbah kot pruski konzul v Jaffi. Še leta 1788 živela sta v hiši z imenom Lugeck v Gradcu dve stari gospodični Tatenbah. V juliju leta 1905 je bil nek Tatenbah nemški izredni poslanik v Maroku v Afriki.

Na nesrečnega grofa Erazma Tatenbaha spominja tudi Tatenbahova ulica v Mariboru. Znameniti Freihaus, ki je služil nazadnje kot vojašnica, je moral zginiti, da se je dobil potreben prostor za razširjenje Glavnega trga in zidanje novega državnega mosta čez Dravo.

V samostanu v Runi, ki ima vinogradna posestva tudi v župniji Sv. Anton v Slovenskih goricah, je shranjen mašni plašč, ki so ga rabili še leta 1805. Ta plašč je napravljen iz tistega plašča, ki ga je imel grof Erazem Tatenbah na dan obglavljenja. Nosil ga je njegov sin — duhovnik

— Lepo vreme imamo, tako da bomo vso delo lahko izvršili, da bomo po zimi lahko pri topli peči sedeli ter sadove dela in truda uživali!

Svečina. Dne 23. novembra smo obhajali v Svečini lepo slovesnost. Ob velikanski udeležbi ljudstva, domačinov in tujcev, je slovesno blagoslovil presvetli gospod pomožni škof dr. Ivan Tomažič nove orglje. Orglje je napravil znani orgljarški mojster gospod Josip Brandl v Mariboru. Orglje so res v vsakem oziru dovršeno delo in delajo čast njenemu mojstru.

Gornja Sv. Kungota. Že dolgo ni naša težko preizkušena obmejna župnija videla take poroke, kot sta je imela Marijina otroka blagi Tomaž Petek in Lizika Toso, prvi iz Marijine mladeniške, ona pa iz deklishe družbe. Med pritrkavanjem zvonov sta šla v slovesnem spremstvu Marijine družbe v cerkev, kjer je pred velikimi cerkvenimi vrati pozdravila voditeljica Dekliške družbe Marija Brus nevesto družbenico tako prisrčno, da navzočih nobeno oko ni ostalo suho. Po prekrasnem pozdravu sta šla ženin in nevesta k Marijinemu družbenemu oltarju, da si pri svoji duhovni materi Mariji še izprosi Materin blagoslov, nakar je sledila poroka. Po slovesni sv. maši sta oba poročenca pred veliko množico vernikov molila še pred Marijinim oltarjem, potem pa pred oltarjem presv. Srca Jez. Na gostiji ni bilo ni pihacev ne piskačev ne mehačev, in vendar se je gostija veličastno izvršila. Udeležila sta se gostije dva gospoda duhovnika, svečinski gospod in domači župnik. Božje Srce vaju podpiraj s svojo milostjo, da dočakata še diamantno sv. poroko!

Gornja Sv. Kungota. Tukaj je umrla dne 27. novembra gospa Ivana Pahernik, posestnica na Kozjaku. V nedeljo dne 30. novembra se je vršil pogreb ob ogromni udeležbi ljudstva, pogreb, kakoršnega se redko vidi tu pri nas. Cerkevni pevci so na grobu dovršeno odpeli lepo pesem »Jaz sem vstajenje in življenje«, ki vliiva žalostnim in potrjim srcem čudovito tolažbo, težka je sicer ločitev, a tem veselejše bo svidenje! Rajna je veliko trpela že dalje časa in si je vice že na tem svetu odslužila. Prejela je pogostoma sv. zakramente ob večkratnem napadu. Duši pokojne Ivane Pahernik želimo večni mir in pokoj tam pri božjem Srcu, domačim in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Sv. Anton v Slov. goricah. V Brengovi je umrla dne 25. novembra povsod priljubljena in nad vse skrbna kmetica gospa Ivana Rojs. Dosegla je visoko starost 87 let. Vedno je bi-

la dobrodušna, imela je odprto srce in roke do vsakogar, za kar so se ji tudi vsi znanci in prijatelji skazali hvaležni s tako obilnim obiskom pri pogrebu. Daj Bog pokoja blagi duši! — Dobri pogrebeci so tudi darovali v spomin na njo za novo bogoslovje 230 Din. Hvala jim lepa! — Takoj v sredo dne 26. m. m. pa je za večno zatisnila oči druga prijateljica vseh župljanov, gdč. Rozina Pernatova. Vse svoje življenje se je žrtvovala, da je mogla postreči drugim. Kuhinja in sploh celo gospodinjstvo v Tušakovi hiši je slovelo baš radi njenih pridnih rok. Pogreb je vodil njen sorodnik kanonik dr. Makso Vraber iz Maribora. Sploh se je njenega pogreba udeležilo številno Pernatovo in Tušakovo sorodstvo, kakor tudi veliko število njenih antonskih prijateljev. V plačilo za njen trud so tekle solze v cerkvi ob ganljivem govoru kanonika dr. Vraberja ter ob odprti Tušakovi grobnici na domačem pokopališču. Bog ji še plačaj v družbi svojih!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Kdor je zrel za nebesa, tistega Bog pokliče k sebi. Tako pravijo ljudje in prav imajo. Tako se je zgodilo, da je dne 1. decembra nenađoma preminula gospa Anika Farkaševa, znana daleč naokoli po svoji dobroti in radodarnosti. Reveži bližnje in daljne okolice se bodo jokali, ko bodo zvedeli, da dobre Farkaševe matere ubogih ni več med živimi. Kje bodo našli drugo njej enako po usmiljenju in milosrčnosti. Pač težko, težko jo bodo našli. Blaga pokojnica je z zdravim ženskim nagonom tako dobro kakor malokdo doumela, da je bistvo krščanske vere ljubezen. Ona je bila polna ljubezni do svoje družine in sploh do vsakega človeka. Sovraštva njeno srce ni poznalo. Še posebno je bila usmiljenega srca do revežev in bolnikov. Siromaki so hodili k njej kakor k svoji dobri materi, iskat tolažbe in pomoči. Toda sedaj si je odšla po plačilo za svoja dobra dela in solze siromakov jo spremljajo na tem potu, solze žalosti nad izgubo tolike dobrotnice. Mi pa ji ohranimo hvaležen spomin v molitvi in posnemljanju njenih čednosti! Blaga duša, počivaj v miru!

Naši obmejni kraji so državni praznik uje-

Bružinska pratika za leto 1931

s podobo Svete družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj prav praktičnega. 1350

Ženska brada

in nadležni lasje pod pazduho, na rokah in nogah se odstrani hitro z CITO-kuro. Posebno na obrazu in na nogah, ki jih pokrije s tanka svilena nogavica, vzbujajo ti nadležni lasje neprijetno pozornost ter Vas mnogokrat spravljajo v za-

dregero. CITO odstrani rast neželenih las v par sekundah, garantirano brez bolečin in brez nevarnosti radikalno in za vedno. Gospa T. piše: »Počutilim se srečna, odkar mi je CITO — sovražnik las uničil korenine za rast nadležnih las«. — Uporabljuje je tudi za gospode. Razira brez mila, brez vode in brez aparata. Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 25.—. Dr. Nic. Kemény, Kešice D, Postfach 12/M, 23 Cechoslovakel. 1294

dinjenja prav slovesno obhajali. V Gornjem Cmureku se je vršilo v nedeljo dne 30. m. m. slovesno razobeženje nove državne zastave pri obmejnem mostu v Gornjem Cmureku. Ob lepi udeležbi občinstva je spregovoril predsednik krajevnega odbora Narodne Odrbane gospod Mirko Cujnik, ki je v svojem govoru povdaruil velik pomen državnega praznika in pojasnil pomen treh barv naše trobojnice. Po navdušenem vzklikanju kralju in domovini in ob petju narodnih pesmi, ki jih je spremljal tamburaški zbor, je bila svečanost zaključena. Glavna zasluga za to slavnost gre pred vsem našim agilnim obmejnim organom fin. kontrole in orožništvu v G. Cmureku, ki so vodili priprave za to prireditve in nabavili zastavo na svoje lastne stroške. Odsek kraj. odbora NO v Gornjem Cmureku, ki deluje že eno leto pri Sv. Ani v Slov. gor., je priredil bakljado. Udeležba domačinov je bila velika. Manifestantom je govoril pred staro šolo g. učitelj Čeh Ivo. Govoril je tudi kaplan g. Al. Ciglar. Sprevedu je sledila množica z navdušenimi klici kralju in domovini. Obe šoli, župnišče, pošta in več drugih poslopij je bilo razsvetljenih. Dne 1. decembra so se manifestanti polnoštevilno udeležili sv. maše ter slovesnosti v šoli. Kakor na šolah, cerkvi in župnišču, so bile razobešene zastave tudi na poslopjih domačinov. Pri Mariji Snežni je bila šola na predvečer razsvetljena. Slovesna sv. maše in slavnosti v šoli so se udeležili vsi obmejni državni nastavljenici. Tovarna lepenske v Sladkem vrhu je bila zastopana po gospodu ravnatelju in uradništvu. Tudi tu je bilo razobešenih mnogo zastav na poslopjih domačinov. Pri slavnosti v šoli so po slavnostnem govoru gospoda šolskega upravitelja Ferluge šolski otroci deklamirali več pesmi. Obilo priznanja je želo ubrano petje učencev.

Anton Tatenbah ob raznih prilikah, ko je opravljal slovesno daritev svete maše.

Da izpolnimo okvir, ki je v njem zasnovana naša povest, je še omeniti usodo kneza Vaclava Lobkovića, takrat vsemogočnega ministra cesarja Leopolda I., ki je bil takorekoč vodja celega sodnega postopanja zoper ogrske zarotnike. Ni bil sicer bogzna kakšen državnik, v upravi pa je bil izvežban, kot politik je bil nasilen, nezanesljiv in sebičen ter ni nikjer pustil izpred oči svojih lastnih koristi. In ravno v tem je bila njegova poguba. Kar je nekdanj štel v greh grofu Tatenbahu, to je tudi sam zakrivil: prelomil je zvestobo svojemu cesarju. Vladar ga je leta 1674 moral odpustiti ter ga je dal izgnati, ni pa dopustil, da bi ga postavili pred sodišče.

Zanima nas še usoda grofice Zrinjske.

Smrt njenega moža in brata in tudi grofa Tatenbaha jo je hudo potrla ter močno pretresla njeno živčevje. Trajalo je dolgo časa, dokler je nekoliko zopet ozdravela, popolnoma pa ne. Pred njenimi duhovnimi očmi so vedno bili blede

obrazi teh treh od nje tako ljubljenih oseb. V njenih ušesih je še dolgo časa brnel otožni glas zvonov, ki so zazvonili po obglavljenju grofa Tatenbaha.

Po daljšem času je morala zapustiti ječo na Schlossbergu. Spravili so jo v samostan karmeličank v Gradcu, kjer so ji odkazali tiho, ozko celico. Pokoriti se je morala strogim pravilom redovnic, zgodaj je morala vstajati, da se udeleži skupnih pobožnosti in molitev. V molitvi je našla edino tolažbo in mir svoje duše.

Njena nekdanj ponosna postava se je skrivila in upognila. Oko nekdanj tako žarno in živahno, je zgubilo svoj sijaj, njeni črni lasje so postali beli kakor sneg.

Tako so tekla leta. Ničesar ni zvedela s sveta, kaj se tam godi. Izpočetka ji je to bilo težko, sčasoma pa se je vdala tudi v to.

Opešale so njene moči, legla je na skromno ležišče, ki ga ni več zapustila.

Bilo je solnčno jutro meseca majnika, ko se je bližala njena zadnja ura. Mirno je ležala nekdanj tako nemirna grofica. Okoli nje so stale redovnice ter glasno molile.

Bledoba je bila razlita po obrazu umirajoče. Naenkrat pa ji prešine žarek veselja obraz. Še

Majbela reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memoranda, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

o Mariboru, Koroška c. 5

Tudi šola v Lokavcu je bila na predvečer razsvetljena. Svečanosti v šoli so se udeležili domačini v lepem številu. Udeležba pri proslavah tega državnega praznika je pokazala, da se dviga v naših obmejnih krajih jugoslovanska zavest.

Ormož. Od 3. do 4. adventne nedelje, to je od 14. do 21. decembra, se bo vršil v župni cerkvi sv. misijon. Vsak dan trije govori.

Oglašja se pokore zvon,
naznanja sveti misijont;
o reši dušo svojo!
Svari in kliče, vabl nas
njegov resnobno mili glas;
o reši dušo svojo!

Laporje. Že nekaj let sem doživljamo, da se godijo v pozni jeseni ali v spomladi v lomih pri nas ali v bližini. Posebno rado se to zgodi, ko je kje v bližini sejma. Tako so v noči na sv. Katarine dan prišli vlomilci na Križni vrh pri Laporju. Z žepno električno svetilko so posvetili pri posestniku Erglezu v hiško, kjer je prenočeval domači sin Karol. Niso si zato upali udreti. Poskusili so svojo srečo pri trgovcu Wutteju. Tam so se nadejali bogatega plena, saj je ta še le pred kratkim pripeljal v svojo trgovino precej zimskega blaga. Odvihali so pločevinasto rulo, pa se je prevrnila kangla za vratni z velikim hruščem, da so se domači zbudili in vlomilce prepodili. Prihodnji obisk je prejel posestnik Blaž Pobjaš. Tam so vrtali v steno, a so tudi s tem zbudili ljudi v hiši, tako da so vlomilci naglo odkurili. Še enkrat so poskusili pri dobri hiši Bogatinski. Tu jim je žal bila sreča mila. Vdrli so v zadnjo hiško, kjer nihče ni spal, z drogovni odstranili križe v oknu in ugrabili, kar se je dalo v hiški dobiti, obleko in perilo. Ko je hišna gospodinja zjutraj videla vso škodo, se je tako prestrašila, da je zbolela. K sreči je kmalu okrevala. Vlomilci so bili trije.

Šmartinske Cirkovce. Tudi iz našega planinskega kraja, kamor redno zahaja »Slov. Gospodar«, naj sporočimo dve novici. Prva je žalostna: Zapustil nas je častitljiv mož Jakob Lemež p. d. Sedovnik. Dočakal je lepo starost 69 let. Bil je vesele narave in zelo gostoljuben. Posebno ga je krasila ljubezen do sosedov. Vsled svoje delavnosti in varčnosti je posestvo za polovico povečal. Zvestemu našemu naročniku: Večni pokoj! Druga novica je vesela: Od Sv. Petra na Kronske gori je pripeljal Videmšekov Pongrac mlado nevesto Pavlo Vrhovnik na svoj dom. Poročencema obilo sreče!

Šmarje pri Jelšah. Naša dika in naš ponos je cerkev sv. Roka, ki je vredna, da si jo ogleda vsak Slovenec. Vsakogar imamo za

svojega ljubega prijatelja, ki za njo skrbi ali ji kaj dobrega stori. Med take prijatelje tudi spada vrli naš Tone Senoviški, ker je s sosedom Anton Grobelšekom že celih 32 let z vso vnemo in vzorno požrtvovalnostjo opravljal službo cerkvenega ključarja pri njej. Vsak romar in obiskovalec naše prelepe cerkve se rad spominja tihga moža, ki pa je vselej smehljaje postregel. Ker pa že ima mnogo križev na hrbtu in so mu opesale moči, se je odpovedal težavni odgovornosti službi. Ni mu ljuba hvala ljudi, zato pa mu samo želimo, naj mu Bog obilno povrne ter vrednega naslednika na njegovo mesto postavi.

Šmiklavž pri Šmarju. Hvala Bogu za tako jesen. Se pasemo in toplo nam je kakor v majniku. Bujno cvetejo marjetice in trobenčice ter pridno delamo v vinogradih in sadonosnikih. Da bi si le zaslužili blagoslov božji! Saj je naš Šmiklavžek na dobrem glasu. — Milo so plakali naši zvonovi za svojim botrom I. Golčmanom, zdaj pa so se že nekoliko potolažili z darom 150 Din, ki so jim ga ob sedmini njegovi pogrebi zložili. Ker jih še tlači nekaj starega dolga in imajo popravljeno stolpno uro, ki se sliši daleč na okoli, želijo prijatelji naše lepe cerkve, da se je dobrotniki spominjajo tudi še ob drugih prilikah in še posebno ob miklavževanju.

Kalobje. Tu se je poročil dne 24. novembra vrli mladenič Ojsteršek Franc iz Osredka z Horjak Liziko, posestniško hčerko iz Vodruša. Ker je bil dolgoleten cerkveni pevec, mu je pevski zbor izkazal čast z lepo podoknico na predvečer poročnega dne. Mlademu paru želimo mnogo sreče in božjega blagoslova!

Sv. Jurij ob južni žel. Štiri slučaje nagle smrti moramo beležiti v minulem mesecu. Na Vernih duš dan je bil pokopan Andr. Zalar, posestnik v Krajncih. Držal je za oje in tiščal voz nazaj. Pri tem ga je oje udarilo v trebuh s tako silo, da mu je pretrgalo čreva in je na posledicah tega kmalu umrl. Par dni po tem pogrebu je vsled mrtvouda zadet zapustil ta svet Mihael Jazbec, posestnik v Rifniku. Dne 18. novembra zvečer se je pa spet nenadoma preselil v večnost Anton Rozman, posestnik v Krajncih. Kot skrben in priden gospodar je zunan delal. Ker mu je postalo nekoliko slabo, je odšel v hišo. Žena mu je šla pripraviti okrepčila. Prišedši k njemu v sobo, ga je našla že mrtvega. Bridka žalost je zadela vse tri rodline. Četiri tragičen slučaj nagle smrti se je pa dogodil dne 28. minulega meseca. Neki R. iz Grobelnaga je hotel tam v gostilni v pijanosti popiti za stavo še dva litra vina. Ni še vsega popil, je omahnil in se zgrudil na tla. Navzoči so misleč, da je padel vsled pijanosti, ga zavlekli v šupo.

Kasneje so spoznali, da je mrtev, in zdravnik je mogel konstatirati smrt vsled preobilno zavžitega alkohola. Pri tej priliki apeliramo na merodajne oblasti, da posvečajo več pozornosti na tista, ki dajejo čez mero alkoholnih pijač že pijanim ljudem. — Zgradba nove gospodinjske šole je toliko dogotovljena, da je pod streho. V prihodnjem letu se bodo stavbena dela nadaljevala. — Zadnja dva naša sejma sta bila za živinorejce prav slaba. Ker ni inozemskih kupcev, cene živin rapidno padajo. Ne grejo pa cene nazaj samo pri živini, ampak pri vseh kmetijskih pridelkih. Ker pa vse, kar mora kmet kupovati, n. pr. obleka, železo in razne druge potrebščine, ne gre vzporedno s cenami kmetijskih pridelkov nazaj, zato kmet upravičeno s strahom gleda v prihodnost. Nov način samopomoči so poskusili nekateri. Ker ne morejo rejnih svinj po primerni ceni prodati, bodo jih zaklali doma in meso prodajali po nekoliko nižji ceni kot mesarji. Pozdravljamo to misel in se priporočamo, da jo vzajemno podpiramo!

Brezlje-Sv. Jurij ob južni žel. Kot zelo priljubljen vsakotodenski gost prihajaš, dragi ti »Slovenski Gospodar« tudi v našo okolico v precejšnjem številu. Upati je, da se bo z novim letom to število še pomnožilo. Kajti vsak čitatelj lista uvidi, kako koristen in potreben mu je v vseh slučajih. Marsikaj podučnega se brez vseh stroškov najde v njem, posebno pa še lanska nagrada v slučaju požara celoletnim naročnikom presega vse ostalo. — Življenje v naši občini je dokaj živo. Pred davnimi časi je glavna cesta, ki vodi iz Št. Jurja proti Blagovni, pripeljala popotnika v temo mogočnega gozda, ki je bil last nekdanjih slavni gospodov graščine Blagovne. Tekom let pa je vse to izginilo, ostal je le še majhen del grada z imenom Brezje, ki je pa zadnji čas postal priljubljeno šetališče nekaterih po poznih nedeljskih popoldnevih. Kakšne namene imajo te ženske?

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Spomenik v vojni padlih žrtve bo že skoraj dogotovljen. Odkritje istega bo najbrže v nedeljo dne 21. decembra. K svečanosti pride tudi č. gospod Bonač, vojni kurat iz Ljubljane. O morebitni spremembi še homo poročali.

Rajhenburg. Mnogim še ni znano, da ima Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Rajhenburgu veliko knjižnico z okoli 400 lepimi knjigami, ki jih izposojuje ob nedeljah od pol 9. do pol 10. ure in od pol 12. do 12. ure v Slomškovem domu. Knjižnica ima knjige vseh slovenskih in tudi prevode svetovnih pisateljev. — Društvo je ustanovilo knjižnico, ker je vedelo, da je mnogo takih, ki bi radi čitali, a nimajo sredstev, da bi si kupili

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljiv iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

enkrat se je pokazala rdečica na njenem upalem licu in okoli ustn ji je zaigral nasmehljaj. V očeh se je pojavil stari žar in nekdanja ognjevitost. Zdajci se dvigne s pomočjo redovnice, gleda nepremično pred se, nato pa stegne roke in reče s slabim glasom:

»Vidim te, mila domovina, kako si lepa! Svobodna se dvigaš, otresla si se verig ter me vabiš v svoj objem. In vse vas vidim, ki ste dali življenje za domovino. Kako je radosten vaš obraz. Hitite mi naproti, da me sprejmete in odpeljete v domovino. Da, pridem, pridem, kako se veselim, da bom zopet z vami!«

Obraz umirajoče je prešinil odsev rajskega veselja. Hotela je še enkrat dvigniti roke, a padle so ji na postelj. Njeno telo se je sklonilo nazaj, še en zdihljaj — grofica Ana Katarina Zrinjska je za vedno odšla v zaželjeno večno domovino.

Tako je bila rešena grofica Zrinjska dolgoletnih muk.

Njen rod je ugasnil s slednjim grofom Antonom Zrinjskim, ki je bil tudi zaprt na Schlossbergu in umrl leta 1703.

Z rodbinama grofov Frankopanov in Zrinjskih sta izumrli za Hrvate dve domoljubni, mogočni slovanski plemeniti rodbini. Dosti so sto-

rili Zrinjski in Frankopani za domovino. Hoteli so osrečiti svoj narod ter ga dvigniti, da bi ga ogrevalo solnce svobode. Takrat pa še ni bil čas za to. Vsled tega so morali preliti svojo kri, a ta kri ni bila prelita zaman. Iz nje je vzklija po preteku pet polstoletij svobodna domovina, kakor so si jo želeli ti mučeniki. Dali so svoje življenje pod pritiskom tujerodne premoči in krutosti, zato pa živijo večno kot junaki v zgodovini slovanskega naroda.

In kakšna usoda je zadela grofa Thurna?

Mera njegovih hudodelstev je bila polna. Ovadili so ga kot sokrivca pri zaroti. Prišla so na dan pisma, ki jih je pisal Tatenbahu, odnosno prejel od njega. Tudi pogodba, ki jo je z njim sklenil v Freihausu leta 1668, je bila jako obtežljiva okolnost.

Bil je pozvan na Dunaj. Tam pa se je znal pokazati v taki luči nedolžnosti, da ga je cesar pustil na njegovo prošnjo na svobodi ter mu je celo dovolil, da sme dalje opravljati službo deželnega glavarja.

Imel pa je preveč hudobij na svoji vesti.

Obtožnica mu našteva več zločinov, katere je izvršil večinoma že v prejšnjih letih, kakor goljufije, krive prisege, krvoskrunstvo, umore.